

VAN PARYS

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

1 päivänä maaliskuuta 2005 *

Asiassa C-377/02,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Raad van State (Belgia) on esittänyt 7.10.2002 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 21.10.2002, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Léon Van Parys NV

vastaan

Belgisch Interventie- en Restitutiebureau (BIRB),

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat P. Jann, C. W. A. Timmermans ja A. Borg Barthet sekä tuomarit J.-P. Puissochet ja R. Schintgen (esittelevä tuomari), N. Colneric, S. von Bahr, G. Arestis, M. Ilešič, J. Malenovský, J. Klučka ja U. Lohmus,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

julkisasiamies: A. Tizzano,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M.-F. Contet,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 21.9.2004 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Léon Van Parys NV, edustajinaan advocaat P. Vlaemminck ja advocaat C. Huys,
- Belgisch Interventie- en Restitutiebureau (BIRB), edustajanaan advocaat E. Vervaeke,
- Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään M. Balta, K. Michoel ja F. P. Ruggeri Laderchi,
- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään T. van Rijn, C. Brown ja L. Visaggio,

kuultuaan julkisasiamiehen 18.11.2004 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee banaanialan yhteisestä markkinajärjestelystä 13 päivänä helmikuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 404/93 (EYVL L 47, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 20.7.1998 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1637/98 (EYVL L 210, s. 28), neuvoston asetuksen (ETY) N:o 404/93 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä banaanien tuontia yhteisöön koskevan järjestelmän osalta 28 päivänä lokakuuta 1998 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2362/98 (EYVL L 293, s. 32), banaanien tuontitodistusten antamisesta tariffikiintiöiden mukaisesti perinteisten AKT-banaanien osalta vuoden 1999 ensimmäiseksi vuosineljännekeksi sekä uusien hakemusten jättämisestä 23 päivänä joulukuuta 1998 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2806/98 (EYVL L 349, s. 32), banaanien tuontitodistusten antamisesta tariffikiintiöiden mukaisten banaanien ja AKT-banaanien osalta vuoden 1999 ensimmäiseksi vuosineljännekeksi (toinen jakso) 15 päivänä tammikuuta 1999 annetun komission asetuksen (EY) N:o 102/1999 (EYVL L 11, s. 16) sekä banaanien tuontitodistusten antamisesta tariffikiintiöiden mukaisesti sekä perinteisille AKT-banaaneille vuoden 1999 toiseksi vuosineljännekeksi, ja uusien hakemusten jättämisestä 19 päivänä maaliskuuta 1999 annetun komission asetuksen (EY) N:o 608/1999 (EYVL L 75, s. 18) pätevyyttä suhteessa tullitariffeja ja kauppaa koskevan vuoden 1994 yleissopimuksen (EYVL 1994, L 336, s. 103; jäljempänä vuoden 1994 GATT-sopimus) I ja XIII artiklaan — kyseinen yleissopimus on Maailman kauppajärjestön (jäljempänä WTO) perustamissopimuksen liitteessä 1 A, ja kyseinen perustamissopimus puolestaan on hyväksytty Uruguayn kierroksen (1986–1994) monenvälisissä neuvotteluissa tehtyjen sopimusten hyväksymisestä Euroopan yhteisön nimissä sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa 22 päivänä joulukuuta 1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/800/EY (EYVL L 336, s. 1) — ja suhteessa Euroopan talousyhteisön sekä Cartagenan sopimuksen ja sen jäsenvaltioiden, Bolivian tasavallan, Kolumbian tasavallan, Ecuadorin tasavallan, Perun tasavallan ja Venezuelan tasavallan välistä yhteistyötä koskevan puitesopimuksen 4 artiklaan; kyseinen puitesopimus on hyväksytty yhteisön nimissä 7.4.1998 tehdyllä neuvoston päätöksellä 98/278/EY (EYVL L 127, s. 10; jäljempänä puitesopimus).

- 2 Tämä ennakkoratkaisupyyntö on esitetty oikeudenkäynnissä, jossa asianosaisina ovat Léon Van Parys NV (jäljempänä Van Parys) ja Belgisch Interventie- en Restitutiebureau (jäljempänä BIRB) ja joka koskee sitä, että viimeksi mainittu on kieltäytynyt antamasta kyseiselle yhtiölle Ecuadorista ja Panamalta peräisin olevia tiettyjä banaanimääriä koskevia tuontitodistuksia.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

WTO-sopimukset

- 3 Euroopan unionin neuvosto hyväksyi päätöksellään 94/800 Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen sekä tämän sopimuksen liitteissä 1, 2 ja 3 olevat sopimukset (jäljempänä WTO-sopimukset, joihin kuuluu vuoden 1994 GATT-sopimus).

- 4 WTO-sopimuksen II artiklan 2 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Liitteisiin 1, 2 ja 3 sisältyvät sopimukset ja niihin liittyvät oikeudelliset asiakirjat — — ovat erottamaton osa tätä sopimusta ja sitovat kaikkia jäseniä.”

- 5 Vuoden 1994 GATT-sopimuksen I artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Tulleihin ja kaikenlaisiin muihin maksuihin, jotka on määrätty suoritettaviksi maahantuonnin tai maastaviennin yhteydessä — — , kohdistuva mikä tahansa etu,

suosinta, etuoikeus tai koskemattomuus, minkä jokin sopimuspuoli suo jostakin toisesta maasta peräisin olevalle tai sinne tarkoitettulle tuotteelle, on myönnettävä heti ja ehdoitta vastaavanlaiselle tuotteelle, joka on peräisin minkä tahansa muun sopimuspuolen alueelta tai on sinne tarkoitettu.”

- 6 Vuoden 1994 GATT-sopimuksen XIII artiklassa, joka koskee syrjintäkieltoa määrällisten rajoitusten soveltamisessa, määrätään seuraavaa:

”1. Sopimuspuoli ei saa soveltaa mitään kieltoa tai rajoitusta minkään tuotteen tuontiin jonkin toisen sopimuspuolen alueelta – –, jollei samanlaisen tuotteen tuonnille mistä hyvänsä kolmannelta maasta – – ole asetettu samanlaisia kieltoja tai rajoituksia.

2. Soveltaessaan tuontirajoituksia johonkin tuotteeseen sopimuspuolten on pyrittävä jakamaan tällaisen tuotteen kauppaa sillä tavoin, että se mahdollisimman tarkoin vastaa niitä osuuksia, joita sopimuspuolten voisi olettaa tästä kaupasta saavan, jollei mitään tällaisia rajoituksia olisi olemassa. Tätä tarkoitusta varten sopimuspuolten on noudatettava seuraavia määräyksiä:

- a) mikäli mahdollista, on määrättävä kiintiöt, jotka vastaavat sallitun tuonnin kokonaismäärää (joko hankkijamaiden kesken jaettuna tai ilman sitä) – –;
- b) milloin kiintiöt eivät ole mahdollisia, rajoituksia saa soveltaa tuontilisenssien ja -lupien muodossa ilman kokonaiskiintiöitä;

- c) sopimuspuolet eivät saa, paitsi tämän kohdan d alakohdan mukaisesti jaettujen kiintiöiden noudattamisen ollessa kyseessä, vaatia, että tuontilisenssit tai -luvat on käytettävä asianomaisen tuotteen tuontiin jostakin erityisestä maasta tai alkuperälähteestä;
- d) milloin kiintiö on jaettu hankkijamaiden kesken, on rajoituksia soveltavan sopimuspuolen pyrittävä sopimaan kiintiön osuuksien jakoa koskevasta asiasta kaikkien muiden sopimuspuolten kanssa, joita tuotteen toimittaminen oleellisesti kiinnostaa. Tapauksissa, joissa tämä menetelmä ei ole kohtuullisesti toteutettavissa, asianomaisen sopimuspuolen on jaettava tuotteen hankinnasta oleellisesti kiinnostuneille sopimuspuolille osuudet siten, että ne perustuvat niihin osuuksiin, joita tällaiset sopimuspuolet ovat toimittaneet tämän tuotteen tuonnin kokonaismäärästä tai -arvosta jonkin aikaisemman edustavan kauden kuluessa. Tällöin on kiinnitettävä tarpeellista huomiota kaikkiin erikoistekijöihin, jotka ovat mahdollisesti vaikuttaneet tai vaikuttavat tuotteen kauppaan. — —

— —

5. Tämän artiklan määräykset koskevat kaikkia tariffikiintiöitä, jotka jokin sopimuspuoli saattaa voimaan tai pitää voimassa — —”

- 7 WTO:n perustamissopimuksen liitteenä 2 olevan, riitojen ratkaisusta annettuja sääntöjä ja menettelyjä koskevan sopimuksen (EYVL 1994, L 336, s. 234; jäljempänä riitojen ratkaisusta tehty sopimus) 3 artiklan 2, 3, 5 ja 7 kohdassa määrätään seuraavaa:

”2. WTO:n riitojenratkaisujärjestelmä on keskeinen osa monenkeskisen kauppajärjestelmän turvallisuutta ja ennakoitavuutta. — —

3. Sellaisten tilanteiden pikainen ratkaiseminen, joissa jäsen katsoo, että toisen jäsenen toimenpiteellä on jotakin sen liitesopimuksen mukaista etuutta suoraan tai välillisesti loukattu, on välttämätöntä WTO:n tehokkaalle toiminnalle sekä jäsenten oikeuksien ja velvoitteiden välisen tasapainon säilyttämiselle.

--

5. Kaikkien niiden ratkaisujen, jotka virallisesti tulevat esille liitesopimusten neuvotteluja ja riitojen ratkaisua koskevien määräysten perusteella, mukaan lukien välimiestuomiot, tulee olla yhdenmukaisia näiden sopimusten kanssa, eivätkä ne saa mitätöidä tai loukata yhdenkään jäsenen noihin sopimuksiin perustuvia etuja tai vaikeuttaa näiden sopimusten tavoitteiden toteutumista.

--

7. Ennen kanteen nostamista jäsenen on harkittava sitä, olisiko toiminta näiden menettelyjen osalta tuloksekasta. Riitojenratkaisujärjestelmän tarkoituksena on pyrkiä turvaamaan myönteinen ratkaisu asiaan. Riidan osapuolten keskinäisesti hyväksymää ratkaisua, joka on liitesopimusten mukainen, on pidettävä suositeltavimpana. Keskinäisesti hyväksytyn ratkaisun puuttuessa riitojenratkaisujärjestelmän ensimmäisenä tavoitteena on tavallisesti varmistaa niiden kyseisten toimenpiteiden poistaminen, joiden katsotaan olevan ristiriidassa minkä tahansa liitesopimuksen määräysten kanssa. Vahingonkorvauksia koskeviin määräyksiin tulisi turvautua vain, jos toimenpidettä ei voida käytännössä heti peruuttaa tai väliaikaisena toimenpiteenä sen aikaa kunnes liitesopimuksen vastainen toimenpide on peruutettu. Viimeisenä mahdollisuutena sopimus tarjoaa jäsenelle, joka vetoaa riitojenratkaisumenettelyyn, mahdollisuuden peruuttaa liitesopimusten mukaiset myönnytykset tai muut velvoitteet syrjivästi toisen jäsenen osalta [WTO:n riitojenratkaisuelimen, jäljempänä DSB,] näitä toimia koskevan oikeutuksen perusteella."

- 8 Riitojen ratkaisusta tehdyn sopimuksen 21 artikla koskee riitojenratkaisuelimen ”suositusten ja päätösten täytäntöönpanon seurantaa”, ja siinä määrätään seuraavaa:

”1. [DSB:n] päätösten ja suositusten nopea täyttäminen on tärkeää, jotta varmistetaan riitojen tehokas ratkaiseminen kaikkien jäsenten etujen mukaisesti.

— —

3. [DSB:n] kokouksessa, joka pidetään 30 päivän kuluessa paneelin tai valituselimen raportin hyväksymisestä, asianomaisen jäsenen tulee ilmoittaa [DSB:lle] tarkoituksesta täytäntöönpanna [DSB:n] suositukset ja päätökset. Jos on epätarkoituksenmukaista noudattaa heti suosituksia tai päätöksiä, asianomaiselle jäsenelle annetaan kohtuullinen määräaika sen tekemiseen. — —

— —

5. Kun on erimielisyyttä toimenpiteen olemassaolosta tai yhdenmukaisuudesta liitesopimusten kanssa, joilla pyritään täyttämään suositukset ja päätökset, tällaiset riidat ratkaistaan turvautumalla näihin riitojenratkaisumenettelyihin mukaan lukien milloin mahdollista alkuperäiseen paneeliin turvautuen. — —

6. [DSB:n] on valvottava hyväksyttyjen suositusten ja päätösten täytäntöönpanoa. Jokainen jäsen voi nostaa esille kysymyksen suositusten ja päätösten täytäntöönpanosta milloin tahansa niiden hyväksymisen jälkeen. – –”

- 9 Riitojen ratkaisusta tehdyn sopimuksen 22 artikla, jonka otsikkona on ”Vahingonkorvaus ja myönnytysten peruuttaminen”, kuuluu seuraavasti:

”1. Vahingonkorvaus ja myönnytysten tai muiden velvoitteiden peruuttaminen ovat väliaikaisia toimenpiteitä, joihin voidaan ryhtyä, kun suosituksia ja päätöksiä ei täytetä kohtuullisen määräajan kuluessa. Kuitenkaan ei vahingonkorvausta tai myönnytysten tai muiden velvoitteiden peruuttamista ole pidettävä ensisijaisena vaan sitä on suosituksen täytäntöönpano täysin liitesopimuksen mukaisesti. Vahingonkorvaus on vapaaehtoista ja jos sitä myönnetään, tulee sen olla yhdenmukainen liitesopimusten kanssa.

2. Jos kyseinen jäsen ei saata liitesopimuksen vastaista toimenpidettä yhdenmukaiseksi sen kanssa tai muuten täytä suosituksia ja päätöksiä 21 artiklan 3 kohdan mukaisesti kohtuullisen määräajan kuluessa, tällaisen jäsenen on pyydettäessä ja viimeistään kohtuullisen määräajan kuluessa ryhdyttävä neuvotteluihin jokaisen riitojenratkaisumenettelyn aloittaneen kanssa pyrkimyksenään löytää keskinäisesti tyydyttävä hyvitys. Ellei tyydyttävästä hyvityksestä ole sovittu 20 päivän kuluessa kohtuullisen määräajan kuluttua, jokainen osapuoli, joka on aloittanut riitojenratkaisumenettelyn voi pyytää [DSB:ltä] oikeutusta myönnytyksen tai muun velvoitteen peruuttamiseen kyseiseltä jäseneltä liitesopimusten osalta.

8. Myönnytysten tai muiden velvoitteiden peruuttamisten tulee olla väliaikaisia, ja ne ovat voimassa vain niin kauan kunnes liitesopimuksen kanssa ristiriidassa oleva toimenpide on poistettu tai kunnes jäsen, jonka on täytännönpantava suositukset ja päätökset, tarjoaa ratkaisun etujen mitätöimiselle tai loukkaukselle tai kunnes keskinäisesti tyydyttävä ratkaisu on saavutettu. [DSB:n] tulee 21 artiklan 6 kohdan mukaisesti jatkuvasti valvoa hyväksytyjen suositusten tai päätösten täytännönpantavaa, mukaan lukien ne tapaukset, joissa vahingonkorvausta on tarjottu tai myönnytyksiä tai muita velvoitteita peruutettu, mutta joissa suosituksia liitesopimusten mukaisten toimenpiteiden saamiseksi ei ole täytännönpantavaa.”

Puitesopimus

- 10 Puitesopimuksen 4 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Sopimuspuolet myöntävät kauppasuhteissaan toisilleen suosituimmuuskohtelun tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen (GATT) määräysten mukaisesti.

Molemmat osapuolet vahvistavat uudelleen tahtonsa noudattaa kauppasuhteissaan tätä sopimusta.”

Yhteisön lainsäädäntö

- 11 Asetuksen N:o 404/93 IV osastoon sisältyvä kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan järjestelmä banaani-alalla on korvannut aikaisemmat eri kansalliset järjestelmät.

- 12 Tiettyjen kolmansien maiden tekemien valitusten johdosta tämä yhteinen tuonti-järjestelmä joutui WTO:n riitojensovittelumenettelyn kohteeksi.
- 13 Riitojen ratkaisusta tehdyn sopimuksen 17 artiklassa määrätty pysyvä valituselin totesi 9.9.1997 päivätyssä raportissaan, että asetuksella N:o 404/93 käyttöön otetun kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan järjestelmän tietyt osatekijät olivat yhteensoveltumattomia vuoden 1994 GATT-sopimuksen I artiklan 1 kohdan ja XIII artiklan kanssa. DSB vahvisti tämän raportin 25.9.1997 tekemässään päätöksessä.
- 14 Tämän päätöksen johdosta neuvosto muutti asetuksen N:o 404/93 IV osastoa asetuksella N:o 1637/98 noudattaakseen "yhteisön Maailman kauppajärjestön (WTO) yhteydessä tekemiä kansainvälisiä sitoumuksia" sekä "muille neljännen AKT-EY-yleissopimuksen allekirjoittaneille annettuja sitoumuksia samalla kun toteutetaan banaanialan yhteisen markkinajärjestelyn tavoitteita", kuten tämän asetuksen toisesta 2 perustelukappaleesta ilmenee. Asetuksen N:o 1637/98 2 artiklan toisen kohdan mukaan sitä sovelletaan 1.1.1999 lähtien eli siitä päivästä, jolloin DSB:n yhteisölle antama 15 kuukauden määräaika tämän elimen 25.9.1997 tekemän päätöksen noudattamiselle päättyi.
- 15 Näin muutetussa banaanien tuontijärjestelmässä tehdään edelleen vanhan kauppajärjestelmän mukainen ero yhtäältä Afrikan, Karibian ja Tyynen valtameren valtioista (jäljempänä AKT-valtiot) peräisin olevien perinteisten banaanien ja muiden kuin perinteisten banaanien sekä toisaalta kolmansista valtioista peräisin olevien banaanien välillä.

- 16 Asetuksen N:o 404/93, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1637/98 (jäljempänä asetus N:o 404/93), 16 artiklan 2 kohdassa säädetään tältä osin seuraavaa:

”Tässä osastossa [jonka otsikkona on ’Kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan järjestelmä’]:

- 1) ’perinteisellä tuonnilla AKT-valtioista’ tarkoitetaan liitteessä esitetyistä valtioista peräisin olevien yhteisöön tuotavien banaanien vuosittaista enintään 857 700 tonnin (nettopaino) tuontia; näin tuotavia banaaneja kutsutaan ’perinteisiksi AKT-banaaneiksi’;
- 2) ’muulla kuin perinteisellä tuonnilla AKT-valtiosta’ tarkoitetaan muista kuin 1 alakohdassa määritellyistä AKT-valtioista peräisin olevien banaanien yhteisöön tuontia; näin tuotavia banaaneja kutsutaan ’muiksi kuin perinteisiksi AKT-banaaneiksi’;
- 3) ’tuonnilla muista kolmansista valtioista kuin AKT-valtioista’ tarkoitetaan muista kolmansista valtioista kuin AKT-valtioista peräisin olevien banaanien yhteisöön tuontia; näin tuotavia banaaneja kutsutaan ’kolmansien valtioiden banaaneiksi’.”

- 17 Asetuksen N:o 404/93 17 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan ”banaanien tuontiin yhteisöön vaaditaan aina tuontitodistus, jonka jäsenvaltiot myöntävät hakemuksesta jokaiselle asianomaiselle hakijalle — —, sanotun kuitenkin rajoittamatta 18 ja 19 artiklan täytäntöönpanemiseksi annettujen erityissäännösten soveltamista”.

18 Saman asetuksen 18 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Kolmansien maiden banaanien ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnin tariffikiintiöksi vahvistetaan vuosittain 2,2 miljoonaa tonnia (nettopaino).

Tämän tariffikiintiön rajoissa kolmansien valtioiden banaanien tuonnissa on perittävä tulli, joka on 75 ecua tonnilta, ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnista ei peritä tullia.

2. Kolmansien valtioiden banaanien ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnin lisätariffikiintiöksi vahvistetaan vuosittain 353 000 tonnia (nettopaino).

Tämän tariffikiintiön rajoissa kolmansien valtioiden banaanien tuonnissa on perittävä tulli, joka on 75 ecua tonnilta, ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnista ei peritä tullia.

3. Perinteisten AKT-banaanien tuonnista ei makseta tullia.

4. Jos WTO:n kaikkien sellaisten sopimuspuolten kanssa, joilla on huomattava [intressi banaanien toimittamiseen], ei voida kohtuudella aikaansaada sopimusta,

komissio voi 27 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen jakaa 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut tariffikiintiöt ja perinteisen AKT-määrän niiden valtioiden kesken, joilla on huomattava [intressi kyseisiin toimituksiin].”

- 19 Asetuksen N: 404/93 16 artiklan toisen kohdan 1 alakohdassa tarkoitettu liite, jota myös on muutettu asetuksella N:o 1637/98, sisältää luettelon niistä 12:sta perinteisiä AKT-banaaneja toimittavasta valtiosta, joille on varattu vuosittainen 857 700 tonnin kiintiö (nettopaino) ilman, että kullekin näistä valtioista olisi jaettu enimmäismäärät.
- 20 Asetuksen N:o 404/93 19 artiklassa säädetään, että tuontia hallinnoidaan ”käyttämällä perinteisen kaupankäynnin huomioonottavaa (niin sanottua ’perinteiset/uudet tulokkaat’) menettelyä”.
- 21 Koska komission tehtävänä oli asetuksen N:o 404/93 20 artiklan nojalla panna täytäntöön kolmansien maiden kanssa käytävää kauppaa koskeva uusi järjestelmä, se antoi asetuksen N:o 2362/98. Tämän asetuksen 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Kukin jäsenvaltiossa 5 artiklan mukaisesti rekisteröity perinteinen toimija saa kutakin vuotta varten kaikkien liitteessä I mainittujen alkuperien osalta yhden viitemäärän, joka vahvistetaan toimijan viitekauden aikana tosiasiallisesti tuomien banaanimäärien perusteella.

2. Vuonna 1999 tapahtuvassa tuonnissa tariffikiintiöiden ja perinteisten AKT-banaanien osalta viite kautena käytetään vuosia 1994, 1995 ja 1996.”

22 Asetuksen N:o 2362/98 5 artikla koskee viitemäärien vahvistamistapaa.

23 Tuontitodistusten antamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen osalta kyseisen asetuksen 17 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jos määrät, joille tuontitodistuksia haetaan, ylittävät tuntuvasti vuosineljänneksen ja yhden tai useamman liitteessä I mainitun alkuperän osalta 14 artiklan mukaisesti tarvittaessa vahvistetun ohjeellisen määrän tai ne ylittävät käytettävissä olevat määrät, hakemuksiin sovellettava yhtenäinen vähennysprosenttiluku on vahvistettava.”

24 Saman asetuksen 18 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos yhtä tai useampaa alkuperää varten vahvistetaan vähennysprosenttiluku 17 artiklan mukaisesti, toimija, joka on jättänyt edellä mainittua alkuperää tai edellä mainittuja alkuperiä koskevan tuontitodistushakemuksen, voi:

- a) kieltäytyä käyttämästä todistusta lähettämällä todistusten antamisesta vastaavalle viranomaiselle ilmoituksen vähennysprosenttiluvun vahvistamisesta annetun asetuksen julkaisemista seuraavien kymmenen työpäivän kuluessa; tällöin todistukseen liittyvä vakuus vapautetaan viipymättä; tai

- b) jättää yhden tai useamman uuden todistushakemuksen, joka koskee enintään myöntämättä jäänyttä kokonaismäärää, niiden alkuperien osalta, joiden käytettävissä olevat määrät komissio on julkaissut. Hakemus jätetään a alakohdassa mainitun määräajan kuluessa noudattaen kaikkia todistushakemuksen jättämistä koskevia edellytyksiä.

2. Komissio määrittelee viipymättä määrät, joille voidaan myöntää tuontitodistuksia kyseisen alkuperän tai kyseisten alkuperien osalta.”

25 Asetuksen N:o 2362/98 29 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jos yhden tai useamman liitteessä I mainitun alkuperän osalta vuoden 1999 ensimmäisen vuosineljänneksen tuontitodistushakemuksissa mainitut määrät ovat 26 prosenttia suuremmat kuin tässä liitteessä tarkoitetut määrät, komissio vahvistaa vähennysprosenttiluvun, jota sovelletaan kaikkiin kyseistä alkuperää koskeviin hakemuksiin.”

26 Mainitun 29 artiklan mukaisesti asetuksen N:o 2806/98 1 artiklassa vahvistetaan vähennyskertoimet seuraavasti:

”Tuontitodistukset annetaan todistushakemuksessa olevalle määrälle banaanien tuontia, tariffikiintiöitä ja perinteisiä AKT-banaaneja koskevan menettelyn mukai-

sesti vuoden 1999 ensimmäiseksi vuosineljänneksiksi kerrottuna vähennyskertoimella 0,5793 alkuperän 'Kolumbia' osalta, vähennyskertoimella 0,6740 alkuperän 'Costa Rica' osalta ja vähennyskertoimella 0,7080 alkuperän 'Ecuador' osalta.

27 Asetuksessa N:o 2806/98 vahvistettiin myös asetuksen N:o 2362/98 18 artiklan 2 kohdan nojalla ne määrät, joita koskevat tuontitodistushakemukset voitiin vielä tehdä vuoden 1999 ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Näitä uusia hakemuksia koskee asetus N:o 102/1999, jonka 1 artiklan 1 kohdassa vahvistetaan vähennyskerroin 0,9701 Panamasta peräisin olevien perinteisten AKT-banaanien tuontihakemuksille ja vähennyskerroin 0,7198 alkuperän "muut" osalta, ja saman artiklan 2 kohdan mukaan muun alkuperän osalta hakemukset voitiin hyväksyä kokonaisuudessaan.

28 Asetus N:o 608/1999 koskee vuoden 1999 toista vuosineljänneestä koskevia todistushakemuksia. Siinä vahvistetaan vähennyskertoimeksi Kolumbian osalta 0,5403, Costa Rican osalta 0,6743 ja Ecuadorin osalta 0,5934. Muiden alkuperäpaikkojen osalta jäsenvaltiot voivat antaa todistukset hakemuksessa mainitulle määrälle.

29 Riitojen ratkaisemisesta tehdyn sopimuksen 21 artiklan 5 kohdan nojalla Ecuadorin tasavallan vaatimuksesta muodostettu paneeli totesi 12.4.1999 antamassaan raportissa, että kolmansien maiden kanssa käytävää kauppaa koskeva uusi järjestelmä, sellaisena kuin se on asetuksen N:o 1637/98 nojalla, ei ollut poistanut vuoden 1994 GATT-sopimuksen I artiklan 1 kohdan ja XIII artiklan rikkomista. DSB vahvisti kyseisen raportin 6.5.1999.

- 30 Tämän johdosta yhteisön järjestelmää muutettiin jälleen asetuksen N:o 404/93 muuttamisesta 29.1.2001 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 216/2001 (EYVL L 31, s. 2).

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 31 Belgiaan sijoittautunut Van Parys on yli 20 vuoden ajan tuonut yhteisöön Ecuadorista peräisin olevia banaaneja.
- 32 Van Parys haki 14.12.1998 BIRB:ltä vuoden 1999 ensimmäistä vuosineljännestä varten tuontitodistuksia 26 685 935 kilogrammalle Ecuadorista peräisin olevia banaaneja. BIRB myönsi tuontitodistukset määrälle, joka oli saatu soveltamalla haettuun määrään asetuksessa N:o 2806/98 vahvistettua vähennyskerrointa 0,7080.
- 33 Van Parys teki asetuksen N:o 2362/98 18 artiklan mukaisesti myöntämättä jääneen määrän osalta 8.1.1999 kolme uutta hakemusta, joissa se pyysi Panamasta ja muista maista peräisin olevia banaaneja varten tuontitodistuksia. BIRB sovelsi myös näihin hakemuksiin asetuksessa N:o 102/1999 säädettyä vähennyskerrointa.

- 34 Van Parys teki 5.3.1999 hakemuksen vuoden 1999 toiselle vuosineljännekselle saadakseen tuontitodistukset 35 224 757 kilogrammalle Ecuadorista peräisin olevia banaaneja. Tämä hakemus hyväksyttiin siten, että siitä vähennettiin asetuksessa N:o 608/1999 vahvistettua vähennyskerrointa 0,5934 vastaava määrä.
- 35 Van Parys nosti Raad van Statessa kaksi kannetta BIRB:n päätöksistä, joiden mukaan tuontitodistuksia ei ollut myönnetty koko haetulle määrälle. Kanteiden mukaan riitautetut toimet ovat sääntöjenvastaisia, koska asetukset, joilla säännellään banaanien tuontia yhteisöön ja joihin mainitut päätökset perustuvat, ovat lainvastaisia suhteessa WTO:n sääntöihin.
- 36 Raad van State katsoi, ettei yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan ole kansallisen tuomioistuimen tehtävä lausua yhteisön toimien pätevydestä, ja se päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Rikotaanko – – asetuksella (ETY) N:o 404/93, sellaisena kuin se on muutettuna – – asetuksella (EY) N:o 1637/98, – – asetuksella (EY) N:o 2362/98, – – asetuksella (EY) N:o 2806/98, – – asetuksella (EY) N:o 102/1999 ja – – asetuksella (EY) N:o 608/1999, niitä erikseen tai yhdessä tarkasteltaessa vuoden 1994 GATT-sopimuksen I artiklaa, XIII artiklan 1 kohtaa ja 2 kohdan d alakohtaa, siltä osin kuin näissä asetuksissa

— otetaan käyttöön enintään 857 700 [tonnin] kokonaiskiintiö asetuksen N:o 1637/98 liitteessä mainittujen 12 valtion banaanille (perinteiset AKT-

banaanit) ja lisäksi siltä osin kuin tämä kiintiö ei ole sellaisen jaon mukainen, joka vastaa vapaata kauppaa, koska kiintiö on osa asetuksella N:o 1637/98 käyttöön otettua järjestelmää, jossa banaanien tuontia säännellään pelkäs-tään tariffikiintiön perusteella,

— otetaan käyttöön kaikkiaan 2 535 000 tonnin suuruinen tariffikiintiö kolmansien maiden ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien osalta ja jaetaan sitten tämä tariffikiintiö suhteellisin osuuksina sellaisen kauden perusteella, joka ei ole edustava, koska vuosina 1994–1996 banaanien tuonnille oli jo asetettu rajoituksia?

- 2) Ovatko edellä 1 kohdassa mainitut asetukset ristiriidassa – – puitesopimuksen 4 artiklan kanssa, koska Euroopan yhteisö on tässä määräyksessä sitoutunut noudattamaan GATT-sopimuksen määräyksiä suhteissaan Ecuadoriin ja antamaan tälle valtiolle suosituimmuuskohtelun?

- 3) Ovatko edellä 1 kohdassa mainitut komission asetukset kansainväliseen julkisoikeuteen ja kansainväliseen tapaoikeuteen sisältyvien luottamuksensuojan periaatteen ja vilpittömän mielen periaatteen vastaisia sen vuoksi, ettei komissio noudata yhteisölle vuoden 1994 GATT-sopimuksesta aiheutuvia velvoitteita, koska se on käyttänyt väärin oikeudellisia menettelyjä eikä mukaudu kansainvälisen riitojenratkaisumenettelyn tulokseen ja koska se ei ole laatinut järjestelmää, jossa banaanien tuontitodistukset annettaisiin 'todellisille maa-hantuojille', vaikka se oli asetusta N:o 1637/98 antaessaan ilmoittanut tekevänsä näin?

- 4) Onko komissio ylittänyt sille – – asetuksella N:o 404/93, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1637/98, annetun toimivallan, kun se on säätänyt

banaanien tuonnille tariffikiintiön ottamatta huomioon velvoitteita, joita yhteisölle aiheutuu vuoden 1994 GATT-sopimuksesta ja GATS-sopimuksesta [palvelukaupan yleissopimus] tai joiden mahdollisesti on katsottava sisältyvän positiivisinä oikeussääntöinä yhteisön oikeuteen sen perusteella, että yhteisö on ilmoittanut aikomukseksaan, että banaanien tuontia yhteisöön koskeva järjestelmä mukautetaan voimassa oleviin WTO-sopimuksiin?”

Ensimmäinen, kolmas ja neljäs ennakkoratkaisukysymys

- 37 Kansallinen tuomioistuin pyytää ensimmäisellä, kolmannella ja neljännellä kysymyksellään yhteisöjen tuomioistuinta arvioimaan asetuksen N:o 404/93 sekä asetusten N:o 2362/98, N:o 2806/98, N:o 102/1999 ja N:o 608/1999 pätevyyttä suhteessa vuoden 1994 GATT-sopimuksen I ja XIII artiklaan.
- 38 Ennen kuin tätä kysymystä voidaan tarkastella, on selvitettävä, seuraako WTO-sopimuksista yhteisön oikeussubjekteille oikeus vedota niihin tuomioistuimissa yhteisön säännösten pätevyyden riitauttamiseksi, jos DSB on todennut, että sekä kyseiset säännökset että yhteisön myöhemmin muun muassa WTO:n sääntöjen noudattamiseksi antamat säännökset ovat ristiriidassa näiden sääntöjen kanssa.
- 39 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan WTO-sopimukset eivät luonteensa ja rakenteensa vuoksi lähtökohtaisesti kuulu niihin normeihin, joihin nähden yhteisöjen tuomioistuin valvoo yhteisön toimielinten toimien lainmukaisuutta (ks. asia C-149/96, Portugali v. neuvosto, tuomio 23.11.1999, Kok. 1999, s. I-8395, 47 kohta; asia C-307/99, OGT Fruchthandelgesellschaft, määräys 2.5.2001, Kok. 2001, s. I-3159, 24 kohta; yhdistetyt asiat C-27/00 ja C-122/00, Omega Air

ym., tuomio 12.3.2002, Kok. 2002, s. I-2569, 93 kohta; asia C-76/00 P, Petrotub ja Republica v. neuvosto, tuomio 9.1.2003, Kok. 2003, s. I-79, 53 kohta ja asia C-93/02 P, Biret International v. neuvosto, tuomio 30.9.2003, Kok. 2003, s. I-10497, 52 kohta).

40 Yhteisöjen tuomioistuimen on valvottava yhteisön toimen lainmukaisuutta WTO:n sääntöihin nähden vain, jos yhteisön tarkoituksena on ollut panna täytäntöön WTO:n yhteydessä hyväksymänsä erityinen velvoite taikka jos kyseisessä yhteisön toimessa nimenomaisesti viitataan WTO-sopimusten tiettyihin määräyksiin (ks. vuoden 1947 GATT-sopimuksen osalta asia 70/87, Fediol v. komissio, tuomio 22.6.1989, Kok. 1989, s. 1781, Kok. Ep. X, s. 79, 19–22 kohta ja asia C-69/89, Nakajima v. neuvosto, tuomio 7.5.1991, Kok. 1991, s. I-2069, Kok. Ep. XI, s. I-161, 31 kohta sekä WTO-sopimusten osalta em. asia Portugal v. neuvosto, tuomion 49 kohta ja em. asia Biret International v. neuvosto, tuomion 53 kohta).

41 Kun yhteisö on nyt esillä olevassa asiassa DSB:n 25.9.1997 tekemän päätöksen jälkeen sitoutunut noudattamaan WTO:n sääntöjä ja erityisesti vuoden 1994 GATT-sopimuksen I artiklan 1 kohtaa ja XIII artiklaa, sen tarkoituksena ei kuitenkaan ole ollut hyväksyä WTO:n yhteydessä erityistä velvoitetta, joka voisi oikeuttaa poikkeuksen siitä periaatteesta, että WTO:n sääntöihin ei voida vedota yhteisöjen tuomioistuimessa, ja mahdollistaa sen, että yhteisöjen tuomioistuin voisi valvoa kyseessä olevien yhteisön säännösten lainmukaisuutta näihin sääntöihin nähden.

42 Ensinnäkin on korostettava, että vaikka onkin olemassa DSB:n päätös, jossa todetaan jäsenen toteuttamien toimenpiteiden olevan ristiriidassa WTO:n sääntöjen kanssa, tämän järjestön riitojenratkaisujärjestelmässä on kuitenkin osapuolten välisillä neuvotteluilla merkittävä osuus, kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut (em. asia Portugal v. neuvosto, tuomion 36–40 kohta).

- 43 Vaikka riitojenratkaisujärjestelmän ensimmäisenä tavoitteena onkin riidan osapuolten keskinäisesti hyväksymän ratkaisun puuttuessa riitojen ratkaisusta tehdyn sopimuksen 3 artiklan 7 kohdan mukaan saada kyseessä olevat toimenpiteet poistetuiksi, jos niiden todetaan olevan WTO:n määräysten kanssa ristiriidassa, tässä määräyksessä määrätään kuitenkin, että jos toimenpidettä ei voida heti peruuttaa, väliaikaisena toimenpiteenä voidaan myöntää vahingonkorvausta taikka peruuttaa myönnytysten tai muiden velvoitteiden soveltaminen, kunnes sopimuksen vastainen toimenpide on peruutettu (ks. vastaavasti em. asia Portugali v. neuvosto, tuomion 37 kohta).
- 44 On totta, että kyseisen sopimuksen 3 artiklan 7 kohdan ja 22 artiklan 1 kohdan mukaan vahingonkorvaus ja myönnytysten tai muiden velvoitteiden soveltamatta jättäminen ovat väliaikaisia toimenpiteitä, joihin voidaan ryhtyä, kun DSB:n suosituksia tai päätöksiä ei täytetä kohtuullisessa määräajassa, ja että jälkimmäinen määräys merkitsee, että ensisijaisesti on pantava kokonaisuudessaan täytäntöön suositus toimenpiteen saattamisesta yhteensopituvaksi kyseessä olevien WTO-sopimusten kanssa (em. asia Portugali v. neuvosto, tuomion 38 kohta).
- 45 Saman 22 artiklan 2 kohdassa tosin määrätään, että jos kyseinen jäsen ei täytä suosituksia tai päätöksiä kohtuullisen määräajan kuluessa, tällaisen jäsenen on pyydettäessä ja viimeistään kohtuullisen määräajan kuluessa ryhdyttävä neuvotteluihin jokaisen riitojenratkaisumenettelyn aloittaneen kanssa pyrkimyksenään löytää keskinäisesti tyydyttävä hyvitys. Ellei tyydyttävästä hyvityksestä ole sovittu 20 päivän kuluessa kohtuullisen määräajan kuluttua, jokainen osapuoli, joka on aloittanut riitojenratkaisumenettelyn voi pyytää DSB:ltä oikeutusta myönnytyksen tai muun veloitteen peruuttamiseen kyseiseltä jäseneltä WTO-sopimusten osalta.

- 46 Lisäksi riitojen ratkaisusta tehdyn sopimuksen 22 artiklan 8 kohdassa määrätään, että erimielisyys pysyy DSB:n asialistalla tämän sopimuksen 21 artiklan 6 kohdan mukaisesti siihen asti, kunnes se on ratkaistu eli kunnes WTO:n sääntöjen kanssa ristiriitaiseksi katsottu toimenpide on ”poistettu” tai kunnes osapuolet ovat löytäneet ”keskinäisesti tyydyttävän ratkaisun”.
- 47 Jos DSB:n suositusten tai päätösten noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden yhdenmukaisuudesta WTO-sopimusten kanssa on erimielisyyttä, riitojen ratkaisemisesta tehdyn sopimuksen 21 artiklan 5 kohdassa määrätään, että tällaiset riidat ratkaistaan ”turvautumalla näihin riitojenratkaisumenettelyihin”, joihin kuuluu se, että osapuolet pyrkivät neuvotteluratkaisuun.
- 48 Jos näin ollen tuomioistuimille asetettaisiin velvollisuus olla soveltamatta WTO-sopimusten kanssa ristiriidassa olevia kansallisen oikeusjärjestyksen sääntöjä, sen seurauksena olisi, että sopimuspuolten lainsäädäntö- ja täytäntöönpanoelimiltä poistettaisiin edellä mainitun sopimuksen 22 artiklan mukainen mahdollisuus löytää edes väliaikainen neuvotteluratkaisu (em. asia Portugali v. neuvosto, tuomion 40 kohta).
- 49 Pääasiaa koskevasta asiakirja-aineistosta ilmenee seuraavaa:
- sen jälkeen, kun yhteisö oli ilmaissut DSB:lle aikomuksensa noudattaa sen 25.9.1997 tekemää päätöstä, se muutti sille tätä varten myönnetyssä määräajassa banaanien tuontia yhteisöön koskevaa järjestelmää,
 - kun Ecuadorin tasavalta oli väittänyt, että asetuksella N:o 1637/98 käyttöön otettu kolmansien maiden kanssa käytävää kauppaa koskeva uusi järjestelmä oli

ristiriidassa WTO:n sääntöjen kanssa, kysymystä käsittelemään perustettiin riitojen ratkaisusta tehdyn sopimuksen 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti paneeli, joka totesi DSB:n 6.5.1999 vahvistamassa raportissa, että kyseisellä järjestelmällä rikotaan edelleen vuoden 1994 GATT-sopimuksen I artiklan 1 kohtaa ja XIII artiklaa,

- erityisesti Amerikan yhdysvalloille annettiin vuonna 1999 riitojen ratkaisusta tehdyn sopimuksen 22 artiklan 2 kohdan nojalla ja välimiesmenettelyn jälkeen oikeus peruuttaa yhteisöltä myönnytykset tiettyyn tasoon asti,
- yhteisön järjestelmää muutettiin jälleen asetuksella N:o 216/2001, jota sen 2 artiklan toisen kohdan nojalla sovellettiin 1.4.2001 alkaen,
- yhteisön järjestelmän saattamiseen yhdenmukaiseksi WTO:n sääntöjen kanssa on pyritty neuvottelemalla 11.4.2001 Yhdysvaltojen kanssa ja 30.4.2001 Ecuadorin tasavallan kanssa tehdyistä sopimuksista.

⁵⁰ Tällainen ratkaisu, jolla yhteisö on pyrkinyt sovittamaan WTO-sopimusten mukaiset sitoumuksensa AKT-valtioiden kanssa tekemiinsä sitoumuksiin sekä yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanoon kiinteästi liittyviin vaatimuksiin, olisi voinut vaarantua, jos yhteisöjen tuomioistuimelle olisi tunnustettu mahdollisuus valvoa kyseessä olevien yhteisön toimenpiteiden lainmukaisuutta WTO:n sääntöihin nähden sen määräajan päätyttyä tammikuussa 1999, jonka riitojenratkaisuelin myönsi 25.9.1997 tekemänsä päätöksen täytäntöönpanon varmistamiseksi.

- 51 Tämän määräajan päättymisen ei merkitse sitä, että yhteisö olisi käyttänyt kaikki riitojen ratkaisusta tehdyssä sopimuksessa määrätty mahdollisuudet löytää ratkaisu sen ja muiden sopimuspuolten väliseen erimielisyyteen. Jos yhteisöjen tuomioistuin näin ollen velvoitettaisiin ainoastaan tämän määräajan päättymisen vuoksi valvomaan kyseessä olevien yhteisön toimenpiteiden lainmukaisuutta WTO:n sääntöihin nähden, se voisi johtaa yhteisön aseman horjumiseen etsittäessä keskinäisesti tyydyttävää ratkaisua osapuolten välillä erimielisyyden ratkaisemiseksi kyseisten sääntöjen mukaisesti.
- 52 Edellä esitetystä seikoista johtuu, että pääasiassa kyseessä olevia asetusta N:o 1637/98 ja sen täytäntöönpanemiseksi annettuja asetuksia ei voida tarkastella WTO:n yhteydessä vahvistetun erityisen veloitteen täytäntöönpanon turvaamiseksi yhteisön oikeusjärjestyksessä tarkoitettuina toimenpiteinä. Näissä asetuksissa ei myöskään viitata nimenomaisesti WTO-sopimusten tiettyihin määräyksiin.
- 53 Toiseksi, kuten yhteisöjen tuomioistuin on katsonut edellä mainitussa asiassa Portugali vastaan neuvosto antamansa tuomion 43–46 kohdassa, jos katsottaisiin, että yhteisön lainsäädännön yhdenmukaisuuden varmistaminen WTO:n sääntöjen kanssa kuuluisi suoraan yhteisöjen tuomioistuimelle, yhteisön lainsäädäntö- tai täytäntöönpanoelimiltä vietäisiin liikkumavaraa, joka on yhteisön kauppakumppaneiden vastaavilla elimillä. On selvää, että tietyt sopimuspuolet, joihin kuuluvat yhteisön tärkeimmät kauppakumppanit, ovat tehneet juuri WTO-sopimusten tavoitteen ja päämäärän valossa sen johtopäätöksen, että ne eivät kuulu normeihin, joiden lainmukaisuutta niiden sisäisiin oikeusjärjestyksiin nähden niiden tuomioistuimet valvoisivat. Tällaisen vastavuoroisuuden puuttuminen voisi johtaa epätasapainoon WTO:n sääntöjen soveltamisessa.
- 54 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että talouden toimija ei voi pääasian kaltaisissa olosuhteissa vedota jäsenvaltion tuomioistuimessa siihen, että yhteisön lainsäädäntö

on ristiriidassa tiettyjen WTO:n sääntöjen kanssa, vaikka DSB olisikin todennut kyseisen lainsäädännön olevan ristiriidassa niiden kanssa.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

- 55 Toisella kysymyksellään kansallinen tuomioistuin tiedustelea lähtökohtaisesti, ovatko asetukset N:o 404/93, N:o 2362/98, N:o 2806/98, N:o 102/1999 ja N:o 608/1999 yhteensoveltuvia puitesopimuksen 4 artiklan kanssa.
- 56 On todettava, että tämä artikla, jonka perusteella sopimuspuolet myöntävät toisilleen vuoden 1994 GATT-sopimuksen I artiklassa määrätyn suosituimmuuskohtelun, ei lisää mitään niihin velvoitteisiin, jotka kyseisille sopimuspuolille kuuluvat jo WTO:n sääntöjen nojalla.
- 57 Kuten komissio perustellusti toteaa, kyseinen 4 artikla lisättiin puitesopimukseen aikana, jolloin Andien sopimuksen jäsenvaltiot eivät vielä olleet WTO:n jäseniä ja ilman, että vuoden 1994 GATT-sopimuksesta johtuvien velvoitteiden ulottuvuutta tai luonnetta olisi muutettu.
- 58 Näin ollen ensimmäiseen, kolmanteen ja neljanteen kysymykseen annettuun vastaukseen sisältyvä, mahdollisuutta vedota WTO:n sääntöihin jäsenvaltion kansallisessa tuomioistuimessa koskeva perustelu pätee myös puitesopimuksen 4 artiklan tulkintaan.

Oikeudenkäyntikulut

- 59 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Talouden toimija ei voi pääasian kaltaisissa olosuhteissa vedota jäsenvaltion tuomioistuimessa siihen, että yhteisön lainsäädäntö on ristiriidassa Maailman kauppajärjestön tiettyjen sääntöjen kanssa, vaikka tämän järjestön perustamissopimuksen, joka on hyväksytty Uruguayn kierroksen (1986–1994) monenvälisissä neuvotteluissa tehtyjen sopimusten hyväksymisestä Euroopan yhteisön nimissä sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa 22 päivänä joulukuuta 1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/800/EY, liitteessä 2 olevan riitojen ratkaisusta annettuja sääntöjä ja menettelyjä koskevan sopimuksen 2 artiklan 1 kohdassa määrätty riitojenratkaisuelin olisikin todennut kyseisen lainsäädännön olevan ristiriidassa näiden sääntöjen kanssa.

Allekirjoitukset